

Date : 22.11.2019

Time: (3Hours)

Total Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N. B. (1) All questions are compulsory and carry equal marks
(2) Draw maps and diagrams wherever necessary
(3) Use of map stencil and simple calculator is allowed
(4) Map appendix should be attached to the answer book
- Q.1) Attempt **any two** questions from the following
- a) Define Geomorphology. Describe its meaning and subject matter. (10)
 - b) What are rocks? Explain the characteristics and types of sedimentary rocks. (10)
 - c) Give an account of the 'Plate Tectonics Theory'. (10)
- Q.2) Attempt **any two** questions from the following
- a) Define volcano. Describe the various volcanic landforms. (10)
 - b) What are folds? Explain the various types of folding? (10)
 - c) Define earth quake. State the world distribution of earth quake. (10)
- Q.3) Attempt **any two** questions from the following
- a) Define erosion. Discuss the causable factors of erosion. (10)
 - b) What is weathering? Briefly describe the various types of weathering. (10)
 - c) Explain the erosional landforms caused by rivers with suitable diagrams. (10)
- Q.4) Attempt **any two** questions from the following
- a) What are Aeolian processes? Discuss various processes of wind erosion. (10)
 - b) Explain the depositional landforms created by sea waves. (10)
 - c) Briefly describe the erosional landforms caused by groundwater. (10)
- Q.5) Attempt **any two** questions from the following
- a) Explain the meaning and features of contours. (10)
 - b) Draw a cross section X and Y on the contour map given in Appendix I and identify the landform. State the Intervisibility of points A, B, C and D (10)
 - c) Points M and N are on 5,000 metres and 4,000 metres contour lines respectively on a topo map. The scale of the map is 1cm to 1 km. the distance between points M and N is 2 cms. So find out the gradient between these points. (10)
 - d) Describe the concept of gradient. (10)

(मराठी रुपांतर)

दि : २२.११.२०१९

वेळ : (३ तास)

एकूण गुण : १००

तुम्हाला योग्य पेपर मिळाला आहे ना ते तपासा.

- सूचना (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य असून सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (२) आवश्यक तिथे नकाशे आणि आकृत्या काढा.
 (३) नकाशा आराखडे आणि साधे गणक यंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.
 (४) नकाशा परिशिष्ट उत्तरपत्रिकेस जोडा.
- प्र.१) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (अ) भूरूपशास्त्र म्हणजे काय? त्याचा अर्थ सांगून त्याच्या विषयाच्या गाभ्याचे वर्णन करा. (१०)
 (ब) खडकाची व्याख्या द्या. स्तरित खडकांची वैशिष्ट्ये व प्रकार स्पष्ट करा. (१०)
 (क) भूपट्ट विवर्तनिकी सिद्धांताचा आढावा घ्या. (१०)
- प्र.२) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (अ) ज्वालामुखी म्हणजे काय? ज्वालामुखी मुळे तयार होणाऱ्या विविध भूरूपांचे वर्णन करा. (१०)
 (ब) वळी म्हणजे काय? वळ्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. (१०)
 (क) भूकंपाची व्याख्या सांगून त्याचे जागतिक वितरण विशद करा. (१०)
- प्र.३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (अ) खननाची व्याख्या द्या. खननाला कारणीभूत असणाऱ्या घटकांची चर्चा करा. (१०)
 (ब) विदारण म्हणजे काय? विदारणाच्या विविध प्रकारांचे थोडक्यात वर्णन करा. (१०)
 (क) नदीच्या खनन कार्यामुळे तयार होणारे भूविशेष सुयोग्य आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा. (१०)
- प्र.४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (अ) वातजन्य प्रक्रिया म्हणजे काय? वाऱ्याच्या विविध क्षरण प्रक्रियांची चर्चा करा. (१०)
 (ब) सागरी लाटांच्या निक्षेपण कार्यामुळे तयार होणारे भूआकार स्पष्ट करा. (१०)
 (क) भूमिगत जलाच्या अपक्षरण कार्यामुळे तयार होणाऱ्या भूमिस्वरूपांचे थोडक्यात वर्णन करा. (१०)
- प्र.५) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (अ) समोच्च रेषांचा अर्थ सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१०)
 (ब) परिशिष्ट-१ मध्ये दिलेल्या सामोच्चतादर्शक नकाशातील 'क्ष - य' रेषेवर भूआकाराचा छेद तयार करा व भूआकार ओळखा. तसेच अ, ब, क आणि ड बिंदूमधील आंतरदर्शनियता स्पष्ट करा. (१०)
 (क) बिंदू 'म' आणि 'न' हे प्रत्येकी ५,००० मीटर आणि ४,००० मीटर उंचीवरील समोच्चरेषा भूस्थलदर्शक नकाशावर आहेत. त्या नकाशाचे प्रमाण १ सेंटीमीटर = १ किलोमीटर एवढे आहे. 'म' आणि 'न' या बिंदूमधील नकाशावरचे अंतर २ सेंटीमीटर आहे. तर या दोन्ही बिंदूमधील उतार किती आहे ते शोधा. (१०)
 (क) उतार हि संकल्पना स्पष्ट करा. (१०)

Exam Seat No.

Q. 5 b)

Appendix-I (परिशिष्ट-१)

